

Sinema Filmleriyle Eğitimi Yeniden Düşünmek

Kadrajda Eğitim Var

Editörler: Yücel KABAPINAR · Filiz KABAPINAR



Editörler: Prof. Dr. Yücel KABAPINAR - Prof. Dr. Filiz KABAPINAR

SİNEMA FİLMLERİYLE EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK
Kadrajda Eğitim Var

ISBN 978-625-6810-05-1

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Ekim 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.
Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Program geliştirmeciler, psikolojik danışmanlar, eğitim yöneticileri, eğitim felsefecileri, ölçme ve değerlendirmeciler, alan eğitimcileri, öğretmenler... Bu uzmanların tümü eğitimle hemhal olanlar, yani eğitimi kendine sorun/konu edinenlerdir. Bu eğitim uzmanlarının dışında eğitimci olmayıp “eğitime dışarıdan bakarak” eğitimi sorun edinen bir başka kitle daha vardır; senaristler, yönetmenler, sanat yönetmenleri ve oyuncular. İçinde yaşadığı toplumun eğitimle ilgili sosyal ya da bireysel konularını/sorunlarını senaryoya döken senarist, senaryoyu anlam dünyasında yoğurup somutluğa dönüştüren sanat yönetmeni ve yönetmen biz eğitimcilere ulusal ya da uluslararası eğitime ilişkin yorumlarını yansıtmaktadır.

Onlar davranışçı ya da yapılandırmacı öğrenme anlayışlarını bilmeyebilir; Piaget ya da Vygotsky’in eğitim anlayışları arasındaki farkları içselleştirmemiş olabilirler. Psikoloji kuramlarını ya da sınıf yönetimi yaklaşımlarını duymamış olabilirler. Ancak buna rağmen Ölü Ozanlar Derneği, İki Dil Bir Bavul ya da Tehlikeli Oyun (Die Welle) gibi eğitim filmleri, öğretmen adayları ya da öğretmenlerin eğitimle ilgili farklı deneyimleri kavramaları ya da farklı öğretmenlik anlayışlarını sorgulamaları noktasında oldukça verimli olabilir düşüncesindeyim.

Film sayıları arttıka oluşan eğitim filmleri koleksiyonu dünya boyutundaki farklı kültürlerdeki eğitim anlayışları ve deneyimlerini, eğitim, öğretme, öğrenme, disiplin kavramlarına yüklenen anlamlardaki benzerlik ya da farklılıkları, bireysel farklılıkların nasıl gündeme getiril(me)diği, eğitim eşiitsizliği ve eğitimde cinsiyet ayrımcılığı gibi konuları gözler önüne serebilmektedir. Eğitim filmlerinin, eğitim fakülteleri ders ortamlarına getirilmesi ve öğretmen adaylarına bir tartışma zeminini olarak kullanılması hizmet öncesi veya hizmet içi eğitim ortamlarındaki niteliği artıracığı kanaatindeyim. Bu düşünceyle hareketle kitabın temel hedef kitlesi, eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinde okuyan öğretmen adayları, mesleğini icra eden öğretmenlerle diğer eğitim sevdalılarıdır.

Yazarlarla geręekleřen ve kitabın çatısının tartışıldığı toplantıda bazı meslektaşlarım kitabın “göç ve eğitim”, “eğitimde fırsat eşiitsizliği”, “fanatizm ve eğitim” gibi belirli temalar etrafında şekillenmesini önerdi. Aslında son derece akılcıl ve sistematik görünse de bir nedenden dolayı buna karşı çıktım. Çünkü ben bu kitabın sadece sosyal bilgiler, tarih ya da sınıf öğretmenliği gibi sınırlı alanlarda değil, eğitim fakültelerinin tüm anabilim dallarının lisans ve lisansüstü düzeylerinde işlevsel olmasını amaçlıyordum. Bu anlamda hayalim, elinizdeki kitabın, matematik, fen bilgisi, kimya ya da beden eğitimi veya müzik anabilim dallarında da kullanılabilir olmasıdır. Bu çerçevede alan spesifik olmadan, “eğitim, öğretme, öğrenme, öğretmen ve öğrenci” temel kavramları/aktörleri merkezinde dolaşan

kitap içeriğinin tüm eğitimcileri kapsamına alması öngörülmüştür. Bu düşünceye paralel olarak yazarlarımız arasında beden eğitimi, fen, kimya, matematik gibi disiplinlerden de akademisyenler yer almıştır.

Kitabın bir diğer amacı, başlı başına bir ders olarak lisans ya da lisansüstü düzeyinde seçmeli ders olmasıdır. Kaldı ki eğitim fakültelerinin bazı bölümlerinde böylesi bir ders hali hazırda bulunmaktadır. Seçmeli bir ders boyutunda kitapta yer alan filmlerden seçilecek on-on iki filmin bir dönem boyunca incelenmesi düşünülmektedir. Bundan başka bu kitaptan seçilecek bazı filmler eğitim fakültelerinin her bölümünde bulunan Özel Öğretim Yöntemleri, Sınıf Yönetimi, Öğrenme Kuram ve Yaklaşımları, Rehberlik, Özel Eğitim derslerinde de belirli haftalar boyunca kullanılabilir.

Filmleri merkeze alan kitap bölümleri hazırlanırken, yazarlarımızdan filmle ilgili etkinlikler önerirken, kendi öğretmen adayı grubunda yaptıkları etkinlik örneklerini sunmaları; sınıfta tartışmaya konu olabilecek film sahnelerini sunarken, kendi öğrenci grubunda gerçekleştirdikleri tartışmalardan kesitler sunmaları istenmiştir. Bu anlamda hem etkinlik ve tartışma önermek hem de kendi etkinlik örnekleri ve tartışma kesitlerini okuyucuya sunmaları istenmiştir. Kısacası, hem etkileşim için alan açmak hem de bu etkileşim örneklerinden kesitler sunmak amaçlanmıştır.

Kitapta yer alacak filmler seçilirken; filmin büyük bölümünün eğitim mekânları ve kavramlarıyla iç içe olması, temel kavramların eğitim sorunlarını içeriyor olması, sinemasal bir değere sahip olması ve eğitim filmi anlamında klasikler arasında yer alması ya da yeni/özgün film olması gibi ölçütler kullanılmıştır. Şüphesiz kitapta yer alan filmlerin ötesinde de oldukça değerli filmler vardır ve bu kitap en iyilerini seçmiş olmak gibi bir iddiayı da taşımamaktadır. Yine yazarlarımıza bir film analizinde nelerin yer alması gerektiğine ilişkin bir taslak önerisi sunulmasına rağmen yazarlarımız kendi özgün katkılarını bölümlerine sunmakta da serbest bırakılmıştır. Bu anlamda filmde filme ve anlayıştan anlayışa film incelemelerinde bazı yapısal farklılıklar gözlemlenebilir.

Teşekkür kısmına gelince; öncelikle kitaba bölüm yazarı olarak katkı veren tüm meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim. Yaptığımız koordinasyon toplantılarında kitabı geliştirici fikirler verdiler; maddi getirisi olmayan bu iş için profesyonelce yaz ayları da dahil çalışmayı kabul ettiler. Kendilerinin, eş ve çocuklarının zamanlarını çalarak bu çalışmaya harcadılar. Bir kez daha kendilerine en derin şükranlarımı sunuyorum.

Ardından Pegem Yayınevi ailesine teşekkürlerimi iletmek isterim. Pegem'in müdürü Servet Sarıkaya ile işin mutfağının lideri Şehriban Türüldür ve dizgi ekibinden Tuğba Kaplan'a ve kapak dizaynı için Merve Ateş'e katkıları ve emekleri için teşekkürleri sunmak isterim. Sıkışık bir zamanda bu kitabı var ettiler. Kendilerine içten teşekkürlerimi sunarım. Filiz Hanım da yardımcı editör olarak bana ve kitaba önemli katkılar sundu. İkimizin adının ikinci kez aynı kapakta olması da benim adıma bir başka mutluluktur.

Kariyerimin en ilginç kitaplarından biri oldu/olacak bu kitap. Eğitim, öğrenme, öğretme, öğretmen, öğrenci gibi kavram ve paydaşlara çok farklı bir perspektiften yani senaristin kaleminden ve yönetmenin ise kamera kadrajından yansıyanlardan baktık. Bu kitabın, öğrenciye anlam ve derinlik katma noktasında en önemli aktör olan öğretmen adaylarına ve öğretmenlere yararlı olmasını diliyorum. Kitabın, çocuklarımızın/öğrencilerimizin kendilerini keşfetme ya da birey olma süreçlerine ortam hazırlayacak öğretmenlerimize katkıda bulunmasını umarak...

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR

ORCID No: 0000-0001-6039-0096

Ekim 2023

Kadıköy-İstanbul

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Yücel KABAPINAR - Prof. Dr. Filiz KABAPINAR

1.ÜNİTE: FİLM OKUMA METODOLOJİSİNE BAKMAK

1.1. Bölüm: Film Okuma Metodolojisi ve Film Okuma Temelli

Etkinliklere Bakmak: Bir Filmin Daha Ötesinde

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6039-0096

Prof. Dr. Filiz KABAPINAR, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5937-0880

2.ÜNİTE: GENEL EĞİTİM FİMLERİNİ OKUMAK

2.1. Bölüm: Eğitim Filmlerinin Amiral Gemisi Olarak Ölü Ozanlar Derneği

Doç. Dr. Fatma ÖNEN ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6160-4671

2.2. Bölüm: Üç İdiot: Bir Filme Bu Kadar Çok Eğitime Dair Perspektif Nasıl Sığdırabilir?

Prof. Dr. Filiz KABAPINAR, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5937-0880

2.3. Bölüm: Koro Filminden “Umutsuz Vahalar”: Eleştirel Pedagojik Yaklaşım

Doç. Dr. Gül TUNCEL, Marmara Üniversitesi

ORCID No 0000-0002-2448-7955

2.4. Bölüm: Eğitimde Kadının Gücü: Mona Lisa'nın Gülüşü'nde Feminist Eğitim İzleri

Arş. Gör. Aykut KUL, Gaziantep Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-2851-2222

Arş. Gör. Ruveyda SERÇE, Gaziantep Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1689-4251

2.5. Bölüm: İki Dil Bir Bavul: Öğrenme Yolculuğunda Dil ve Kimlik İkilemi

Dr. Öğr. Üyesi Tolga TOPÇUBAŞI, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4660-8903

**2.6. Bölüm: Sinema Gözüyle Fransa'da Milli Kimlik ve Milli Eğitim:
Sınıf Filmi**

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÖNAL, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2250-7254

2.7. Bölüm: Tehlikeli Oyun (Die Welle) Tehlikeli Eğitim

Doç. Dr. Bilal YORULMAZ, Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3456-0797

**2.8. Bölüm: Bir Öğretmenin Gerçek Yaşamına Dayanan Bir Umut Hikâyesi:
Kara Tahtanın Ötesi**

Arş. Gör. Esra Rabiye KARAMAN GÜLER
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0203-201X

**2.9. Bölüm: Kopma (Detachment) Filminden Yansımalar Işığında Eğitim
Sistemine ve Öğretmenliğe Bakış: Bir Öğretmen Bir Okulu
Dönüştürebilir mi?**

Dr. Çiğdem BAKI PALA, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8986-5200

**2.10. Bölüm: Topluma Uyumsuzluğun Gölgesinde Evde Eğitim Hayali:
Kaptan Fantastik**

Cemal Gökhan OL, MEB
ORCID No: 0000-0001-7927-2751

2.11. Bölüm: Hayat Okulu: Bir Öğretmenin Dönüşüm Yolculuğu

Dr. Barış KALENDER, Gaziantep Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4175-7099

2.12. Bölüm: “İmparatorlar Kulübü” Filozoflar Kulübü Olsaydı? Sezar Versus Sokrat: İki Örnek Karakter Arasında Öğrencilerin Kaderi

Dr. Kevser YILDIRIM, MEB

ORCID No: 0000-0003-2237-9739

2.13. Bölüm: Sakıncalı Düşünceler (Dangerous Minds): “Kutup Yıldızını Bul ve Onu Asla Kaybetme”

Destan TEKİN, MEB

ORCID No: 0000-0001-5031-3548

2.14. Bölüm: The Ron Clark Story (Zafer Benim): Bir Öğretmenin Yolculuğu

Dr. Birsen Berfu AKAYDIN, Kocaeli Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9118-4815

2.15. Bölüm: Hıçkırık (Hichki): Öğrencilerin Kuzey Yıldızı Olabilmek

Dr. Öğr. Üyesi Gizem BENGİÇ ÇOLAK, Trabzon Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9097-9237

3.ÜNİTE: ALAN TEMELLİ EĞİTİM FİLMLERİNİ OKUMAK

3.1. Bölüm: Kimlik Belirleyen Derslerde Kullanılabilecek Bir Film Olarak “12 Kızgın Adam”: Bakış Açıları, Önyargılar, Empati ve Sorgulama (Tarih/Sosyal Bilgiler/İnsan Hakları ve Demokrasi/DKAB)

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6039-0096

Feyza KARAKURT, MEB

ORCID No: 0000-0003-0566-217X

3.2. Bölüm: Tarih Eğitimi Uygulamalarıyla Sıra Dışı Bir İngilizce/Edebiyat Öğretmeni: Erin Gruwell ve Özgürlük Yazarları (Tarih/Edebiyat Dersi)

Dr. Hasan GÜNAL, Balıkesir Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5666-9737

3.3. Bölüm: Ekim Düşü (October Sky): “Öğretmek Benim Hayatım”

(Fen/Kimya Dersleri)

Dr. Öğr. Üyesi Oya AğLARCI ÖZDEMİR, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-2073-8734

3.4. Bölüm: Toplumsal Sınıf Atlama Aracı Olarak Matematik Eğitimi

Kalk ve Diren (Stand And Deliver) (Matematik)

Dr. Mahmut KERTİL, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0633-7144

Dr. Öğr. Üyesi Alaattin PUSMAZ, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4755-4089

3.5. Bölüm: Matematik Sevgisi ile 80 Dakikalık Bir Ömür Örüntüsü:

Profesör ve Onun Sevgili Denklemi (Matematik)

Doç. Dr. Özkan ERGENE, Sakarya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5119-2813

Arş. Gör. Büşra ÇAYLAN ERGENE, Sakarya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-5567-679

3.6. Bölüm: Coach Carter: Bir Didaktik Film (Beden Eğitimi)

Prof. Dr. Mehmet İNAN, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1823-3756

Arş. Gör. Ayşe Kübra AKTAŞ, Bartın Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0812-1494

Fatma ÖZÇELİK, MEB

ORCID No: 0009-0003-4551-2050

3.7. Bölüm: “Benim Adım Sam” Filmine Özel Eğitim Penceresinden Bakmak:

Psikopedagojik Bir Analiz (Özel Eğitim)

Öğr. Gör. Tuna ŞAHSUVAROğLU, Marmara Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4499-007X

3.8. Bölüm: Yerdeki Yıldızlar: Her Çocuk Özeldir (Özel Eğitim)

Dr. Galip ÖNER, Erciyes Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5683-1127

3.9. Bölüm: Deha (Gifted): “Lütuf mu Ceza mı?” (Özel Eğitim)

Arş. Gör. Berfin HURAIBAT, Boğaziçi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0148-1868

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	vii

1. ÜNİTE

FİLM OKUMA METODOLOJİSİNE BAKMAK

1.1. Bölüm: Film Okuma Metodolojisi ve Film Okuma Temelli Etkinliklere Bakmak: Bir Filmin Daha Ötesinde.....	1
--	---

2. ÜNİTE

GENEL EĞİTİM FİMLERİNİ OKUMAK

2.1. Bölüm: Eğitim Filmlerinin Amiral Gemisi Olarak “Ölü Ozanlar Derneği”	23
2.2. Bölüm: Üç Aptal (3 Idiots): Bir Filme Bu Kadar Çok Eğitime Dair Perspektif Nasıl Sığdırabilir?	41
2.3. Bölüm: Koro Filminden “Umutsuz Vahalar”: Eleştirel Pedagojik Yaklaşım.....	59
2.4. Bölüm: Eğitimde Kadının Gücü: Mona Lisa’nın Gülüşü’nde Feminist Eğitim İzleri.....	77
2.5. Bölüm: İki Dil Bir Bavul: Öğrenme Yolculuğunda Dil ve Kimlik İkilemi	93

2.6. Bölüm: Sinema Gözüyle Fransa’da Milli Kimlik ve Milli Eğitim: Sınıf Filmi	111
2.7. Bölüm: Tehlikeli Oyun (Die Welle) Tehlikeli Eğitim	127
2.8. Bölüm: Bir Öğretmenin Gerçek Yaşamına Dayanan Bir Umut Hikâyesi: Kara Tahtanın Ötesi	141
2.9. Bölüm: Kopma (Detachment) Filminden Yansımalar Işığında Eğitim Sistemine ve Öğretmenliğe Bakış: Bir Öğretmen Bir Okulu Dönüştürebilir mi?	161
2.10. Bölüm: Topluma Uyumsuzluğun Gölgesinde Evde Eğitim Hayali: Kaptan Fantastik	183
2.11. Bölüm: Hayat Okulu: Bir Öğretmenin Dönüşüm Yolculuğu	203
2.12. Bölüm: “İmparatorlar Kulübü” Filozoflar Kulübü Olsaydı? Sezar Versus Sokrat: İki Örnek Karakter Arasında Öğrencilerin Kaderi	217
2.13. Bölüm: Sakıncalı Düşünceler (Dangerous Minds): “Kutup Yıldızını Bul ve Onu Asla Kaybetme”	231
2.14. Bölüm: The Ron Clark Story (Zafer Benim): Bir Öğretmenin Yolculuğu	249
2.15. Bölüm: Hıçkırık (Hichki): Öğrencilerin Kuzey Yıldızı Olabilmek	269

3. ÜNİTE

ALAN TEMELLİ EĞİTİM FİLMLERİNİ OKUMAK

- 3.1. Bölüm: Kimlik Belirleyen Derslerde Kullanılabilecek Bir Film Olarak “12 Kızgın Adam”: Bakış Açıları, Önyargılar, Empati ve Sorgulama (Tarih/Sosyal Bilgiler/İnsan Hakları ve Demokrasi/DKAB) 287**
- 3.2. Bölüm: Tarih Eğitimi Uygulamalarıyla Sıra Dışı Bir İngilizce/ Edebiyat Öğretmeni: Erin Gruwell ve Özgürlük Yazarları (Tarih/Edebiyat Dersi) 307**
- 3.3. Bölüm: Ekim Düşü (October Sky): “Öğretmek Benim Hayatım” (Fen/Kimya Dersleri)..... 325**
- 3.4. Bölüm: Toplumsal Sınıf Atlama Aracı Olarak Matematik Eğitimi Kalk ve Diren (Stand and Deliver) (Matematik) 343**
- 3.5. Bölüm: Matematik Sevgisi İle 80 Dakikalık Bir Ömür Örüntüsü: Profesör ve Onun Sevgili Denklemi (Matematik) 361**
- 3.6. Bölüm: Coach Carter: Bir Didaktik Film (Beden Eğitimi) 373**
- 3.7. Bölüm: “Benim Adım Sam” Filmine Özel Eğitim Penceresinden Bakmak: Psikopedagojik Bir Analiz (Özel Eğitim) 391**

3.8. Bölüm: Yerdeki Yıldızlar: Her Çocuk Özeldir (Özel Eğitim).....	405
3.9. Bölüm: Deha (Gifted): “Lütuf mu Ceza mı?” (Özel Eğitim)	423
Editör ve Yazarlar Hakkında	437